

FIȘA DISCIPLINEI
Literatură și cultură rromani
(Literatura rromani contemporană din România)
Anul universitar 2028-2029

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Departamentul de Limbi și Literaturi Asiatice, Clasice și Slave
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclul de studii	Nivel licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limbă și literatură rromani / Licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei			Literatură și cultură rromani (Literatura rromani contemporană din România) + Cursul practic: <i>Analiză de text</i> (în limbile rromani și română)					Codul disciplinei	LLRr6161	
2.2. Titularul activităților de curs				Conf. univ. dr. Julieta ROTARU						
2.3. Titularul activităților de curs practic				Conf. univ. dr. Julieta ROTARU						
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei			Conținut	DS
									Obligativitate	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar / curs practic	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	24	din care: 3.5. curs	12	3.6 seminar / curs practic	12
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					18
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					18
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					22
Tutoriat (consiliere profesională)					6
Examinări					2
Alte activități					6
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					72
3.8. Total ore pe semestru					96
3.9. Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

4.1. de curriculum	Promovarea examenului de <i>Literatură și cultură rromani (Literatura rromani contemporană din România)</i> este condiționată de promovarea cursului practic (<i>Analiză de text</i>) din semestrul respectiv.
4.2. de competențe	Cunoștințe elementare privind literatura rromani actuală din România.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs dotată cu tablă, laptop, fotocopii, cărți
5.2. de desfășurare a cursului practic	Sala de curs dotată cu tablă, laptop, fotocopii, cărți

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP2	Apreciază diversitatea expresiilor culturale și artistice
CP7	Urmează un cod de conduită etică pentru activitățile de traducere
CP8	Traduce diferite tipuri de texte
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT2	Aplică principiile eticii și integrității științifice în activitățile de cercetare
CT8	Dă dovadă de auto-reflecție

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP2	1. Studentul descrie în sincronie și în diacronie principalele fenomene literare din literatura limbii programului de studiu sau din literatura universală.	1. Studentul plasează operele și autorii semnificativi din literatura limbii programului de studiu și din literatura universală în contextul istoric și cultural corespunzător.

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

CP7	2. Studentul/absolventul clasifică textele (orale sau scrise) în limba programului de studiu și le descrie caracteristicile.	2. Studentul corectează texte în limba maternă și în limba programului de studiu, traduce diferite tipuri de texte dintr-o limbă în alta, păstrând sensul și nuanțele textului original, fără adaosuri/modificări/omisiuni, evitând exprimarea de sentimente și opinii personale.
CP8	3. Studentul înțelege și stăpânește norme ale teoriei și practicii traducerii, recunoaște caracteristicile textelor și este familiarizat cu strategii de traducere specific tipului de text și normele de conduită etică specifice.	3. Studentul identifică problemele specifice, nuanțele de sens, încărcătura culturală a textului de tradus și alege strategia de traducere adaptată.
CT2	Studentul înțelege și stăpânește metodologia de cercetare și normele de etică academică și profesională în domeniu.	Studentul problematizează o ipoteză de cercetare, sub îndrumare, și dezvoltă o analiză pe baza unor date concrete (texte literare, informație de natură lingvistică sau culturală).
CT8	Studentul recunoaște și înțelege aspecte lingvistice, literare și culturale care variază regional, istoric sau contextual, sau sunt rezultatul fenomenelor multilingvistice și/sau multiculturale. Este familiar cu aspecte teoretice/ teorii ale fenomenelor interculturale. Are o înțelegere de profunzime a culturii și societății țării/țărilor unde limba programului studiat este limbă în uz.	Studentul analizează și interpretează structuri și sensuri explicite sau implicite la nivelul comunicării orale sau scrise, texte academice sau literare care pot prezenta variație regională, temporală (istorică) și contextuală.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul descrie în sincronie și în diacronie principalele fenomene literare din literatura rromani contemporană și din literatura universală.
2. Studentul clasifică textele (orale sau scrise) în limba rromani și le descrie caracteristicile.
3. Studentul înțelege și stăpânește norme ale teoriei și practicii traducerii, recunoaște caracteristicile textelor și este familiarizat cu strategii de traducere specifice tipului de text și normele de conduită etică specifice.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
Studentul plasează operele și autorii semnificativi din literatura rromani contemporană și din literatura universală în contextul istoric și cultural corespunzător.
Studentul identifică problemele specifice, nuanțele de sens și încărcătura culturală a textului de tradus și alege strategia de traducere adaptată.

8. Conținuturi

8.1 Cursul teoretic	Metode de predare	Observații
1. Criterii tradiționale de clasificare	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Se vor examina criteriile tradiționale de clasificare, incluzând: distribuția geografică, limba comună, aspecte estetice și etnicitatea autorului, evaluând aplicabilitatea și limitările acestora în contextul actual.	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
2. Analiza critică a criteriilor de clasificare	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Criteriul lingvistic (limba rromani):	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	

Limitări în reprezentarea autorilor romi care creează în alte limbi	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Excluderea operelor relevante create de autori neromi	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Criteriul etnic: evaluarea implicațiilor utilizării etnicității ca marker definitoriu în clasificarea literară	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
3. Studiu de caz	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Cazul specific al epopeii „Țiganiada” și includerea sa în corpusul literaturii rromani la Universitatea București, examinând implicațiile acestei clasificări.	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
4. Perspective contemporane	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Analiza definiției inclusive moderne a literaturii rome, care înglobează opere scrise de romi și/sau în limba romani, adresate unui public divers.	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
5. Periodizare Se va studia evoluția acestei literaturi în contextul românesc prin prisma a patru perioade distincte: interbelică, comunistă, post-decembristă și perioada contemporană de expansiune.	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Bibliografie: <ul style="list-style-type: none"> • Cioabă, Luminița, O angluno la phuveako, Sibiu: Editura Neodrom, 1994 • Cioabă, Luminița, Poemurea dă arateara thai ades, Sibiu: Editura Neodrom, 2005 • Djuric, Rajko, Istoria literaturii rrome, București: Editura CREDIS, Universitatea București – Departamentul de Învățământ Deschis la Distanță, 2004 • Ghiță, Marian, Șoaptele mâinii drepte, Iași: Editura Lumen, 2007 • Ghiță, Marian, Durematica, București: Centrul Național de Cultură a Romilor – Romano Kher, 2011 • Ghiță, Marian, Matematica sufletului, București: Editura Centrului Național de Cultură a Romilor, 2017 • Gongu, Viorel, Bilete de loterie, București: Editura TOPOEXIM, 2011 • Gongu, Viorel, Ultimul trandafir, București: Editura TOPOEXIM, 2012 • Gongu, Viorel, Noaptea lutierilor, București: Editura Curtea Veche, 2012 • Ionescu, Vasile, O mie de ani de singurătate. Rromii în proza românească, București: Editura Centrului Rromilor pentru Politici Publice „Aven amentza”, 2000 • Lăcătuș, Mircea, Geometria secretă a sufletului, București: Editura Centrului Național de Cultură a Romilor, 2018 • Păun-Ialomițeanu, Gheorghe, Arzoaica a stat la masă cu dracu', Slobozia: Editura Șatra, 1990 • Păun-Ialomițeanu, Gheorghe, Ger blând de femarte, Slobozia: Editura Șatra, 2015 • Păun-Ialomițeanu, Gheorghe, Bani bolnavi, Slobozia: Editura Șatra, 2016 • Păun-Ialomițeanu, Gheorghe, Kai jeas, Rromale? Iubiri triste, cu parfum de șatră, București: Editura Centrului Național de Cultură a Romilor, 2016 • Petrilă, Daniel-Samuel, Am strigat-o pe mama de la capătul pământului, București: Editura Centrului Național de Cultură a Romilor, 2018 • Sandu, Sorin Aurel, Transgresiune, București: Editura Centrului Național de Cultură a Romilor, 2017 • Sandu, Sorin Aurel, Sete de rotundul vremii. Gânduri din caietul galben, București: Editura Centrului Național de Cultură a Romilor, 2018 • Sarău, Gheorghe, Culegere de texte în limba rromani, București: Editura Didactică și Pedagogică R.A., 2005 • Sarău, Gheorghe, Bibliografie rromă, 120 p., ca material suplimentar, pe DVD, la vol. „Dumitrescu, Doru; Căpită, Carol; Manea, Mihai /.../ [coord.]: Istoria minorităților naționale din România. Material auxiliar pentru profesorii de istorie” (București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A., 280 p.), 2008 • Sarău, Gheorghe, Bibliografia Lucrări din domeniul literar rrom și al rromanipenului publicate între anii 1990-2006, Sofia: Next Page Foundation, 6 p. [pentru programul est-european de valorificare a creației literare a scriitorilor rromi, coordonat de OSI Budapesta], 2006 		

- Sarău, Gheorghe, Cronica rromă 1990-2011, București: Editura Universității București, 2012
- Sarău, Gheorghe, Bibliografie rromă, București: Editura Universității București, 2016
- Stănescu, Valerică, Legile șatrei. Le krisa le rromenqe, București: Vanemonde, 2004
- Stănescu, Valerică, Cu moartea în ochi, București: Editura MarLink, 2007
- Stănescu, Valerică, Phure vorbi purane – Proverbe vechi din bătrâni, București: Centrul Național de Cultură a Romilor – Romano Kher și Romani C.R.I.S.S., 2012
- Stănescu, Valerică, Fata cu ochii ca mura, București: Editura Centrului Național de Cultură a Romilor, 2017
- Stănescu, Valerică, Piatra din piatră, București: Editura Centrului Național de Cultură a Romilor, 2017
- Sude, Emil-Iulian, Povești, București: Editura Centrului Național de Cultură a Romilor, 2018
- Zrinyi Gabor Iren, Neneka, Târgu Mureș: Editura IMPRESS, 2000.

8.2 Cursul practic: <i>Analiză de text</i>	Metode de predare	Observații
Se vor analiza la seminar excerpte din literatura rromilor din România: Gheorghe Păun-Ialomiteanu, Luminița Mihai Cioabă, Alexandru Ruja-Gribussy, Irina Gabor-Zrinyi, Ștefan Fuli, Gelu Măgureanu, Valerică Stănescu, Viorel Gongu, Marian Ghiță, Emil-Iulian Sude, Sorin Aurel Sandu, Mircea Lăcătuș, Daniel-Samuel Petrilă etc.	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Înțelegerea importanței disciplinei studiate și a legăturii acesteia cu alte discipline conexe.	Examen scris de 2 ore, notat de la 1 la 10.	50% din notă
	Aspecte de atitudine: conștiinciozitate, studiul individual și în grup.		
	Însușirea cunoștințelor de literatură rromani.		
9.5 Curs practic	Asimilarea operelor studiate.	Realizarea de teme pe parcursul semestrului Verificare scrisă	50% din notă
	Analiza operelor, folosind conceptele de teorie literară.		
9.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">• Studentul cunoaște care sunt principalele noțiuni de literatură, le recunoaște și le definește;• Studentul a citit principalele opere analizate;• Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului literaturii rromani actuale.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)³

³ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								Nu se aplică nici o etichetă

Data completării:
26.03.2026

Numele și semnătura titularului de curs

Conf. univ. dr. Julieta ROTARU

Semnătura titularului de seminar/
curs practic

Conf. univ. dr. Julieta ROTARU

Data avizării în Departament:

....

Numele și semnătura directorului de departament

.....

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului